AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri
üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
"11" 09 2025-ci il

FƏNN SILLABUSU

İxtisaslaşma: 7003012- Muzeyşünaslıq
Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət
Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası (İşçi proqram LDU-nun Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 14.09.2023-ci il qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol№1)
Kodu : MİF-B01.02
Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: I
Tədris yükü: Cəmi 240 saat. Auditoriya saatı. 15 saat; (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)
Təhsilalma forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı , elmi dərəcəsi : dos.Emin Məlikov Nazir oğlu
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi, 21, 2 saylı tədris korpusu
Məsləhət saatı: II-III günlər: saat 12-14
E-mail ünvanı: eminmelikov79@gmail.com

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat.
1. Əmirxanov S. Azərbaycanda muzeyşünaslıgin aktual problemləri.Bakı.2011.
2. Muzeyşünaslıq. (Dərslik). Bakı, Mars-print, 2002.
3. Muzey işinə aid sənədlər toplusu. Bakı, İşıq, 1961.

Əlavə ədəbiyyat
4. Azərbaycanda tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin təşəkkülü və inkişaf tarixi. Bakı, Ziya-Nurlan, 2008.
5. Bəhruz Kəngərli adına Naxçıvan Dövlət tarix-diyarşünaslıq muzeyi. Bakı, Azərnəşr, 1967.
6. Quliyev H.A. Tarixi-etnoqrafik materialların diyarşünaslıq muzeylərinin ekspozisiyasında göstərilməsi haqqında. Azərbaycan Tarix Muzeyinin əsərləri, 1960, № 3.
7. Kərimov B.B. Lənkəran bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeyləri. Azərbaycan Tarixi Muzeyi-2002.8.Bakı, Elm, 2002.
8. Kərimov B.B. Naxçıvanda muzey işinin inkişafı tarixindən. "Elm" qəzeti, 9 sentyabr, 2005, № 21-22.
9. Kərimov B.B. Masallı tarix-diyarşünaslıq muzeyi. "Elm" qəzeti, 19 oktyabr, 2006, № 10.
10. Kərimov B.B. Şirvan bölgəsində tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin yaranması və inkişafı tarixi. Azərbaycan Tarix Muzeyi-2006. Bakı, Elm, 2006.
11. Əmirxanov S.A. Muzey və məktəbli dünya görüşü. Bakı, Biznes Universiteti, 2001.
12. Əmirxanov S.A. muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr.Tədris-metodik vəsait.Bakı, 2002.
13. Paşayev N.A. Məktəbdə tarix-diyarşünaslıq işləri. Bakı, Azərnəşr, 1967.

IV. Prerekvizitlər: Bu fənnin tədrisindən öncə başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn muzeyşünaslıq elminin yaranması və inkişaf tarixi ilə yanaşı, onun tədqiqat metodlarını, elmi yanaşmalarını və tətbiq olunan əsas metodologiyaları araşdırır. Muzeyşünaslığın tarixi insanlıq mədəniyyətinin kolleksiyalaşdırma və sərgiləmə ənənələrindən başlayaraq, müasir muzeyçilik nəzəriyyəsi və praktikasına qədər geniş zaman kəsiyini əhatə edir.Tarix, etnoqrafiya, arxeologiya, sosial elmlər və informasiya texnologiyaları kimi sahələrdən istifadə olunan metodların muzeyçilikdə tətbiqini təhlil edir. Muzey işinin müxtəlif mərhələlərində istifadə olunan metod və yanaşmalar nəzərdən keçirilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal

CamScanner ilə skan edilib

seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.
Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il 8 tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.
Qiymət meyarları aşağıdakılardır:
-10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mahiyyətini tam aça bilir.
-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
-7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir.
6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir.
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.
Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.
Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91-100	əla	A
2	81-90	çox yaxşı	B
3	71-80	yaxşı	C
4	61-70	kafi	D
5	51-60	qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X. Təqvim-mövzu planı: 15 saat mühazirə, 15 saat seminar

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzuları	Müh	Sem
1.	**Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin məqsəd və vəzifələri.** **PLAN:** 1.Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin predmeti. 2.Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin vəzifələri. 3.Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin məqsədi. **Mənbə: [1, 2,3,5,8.]**	2	2
2.	**Dünyada müzeyşünaslığın tarixi və inkişaf mərhələləri** **PLAN** 1.Dünyada muzeylərin yaranması tarixi. 2.Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması. 3.İtaliyada müzeyşünaslığın tarixi. 4.Fransada müzeyşünaslığın tarixi. 5.Almaniyada müzeyşünaslığın tarixi 6.Rusiyada müzeyşünaslığın tarixi. 7.Türkiyədə müzeyşünaslığın tarixi. **Mənbə: [1, 2,3,5,8.]**	4	4
3.	**Azərbaycanda müzeyşünaslığın təşəkkülü və inkişaf tarixi.** **PLAN:** 1.XX əsrin 20-80-cı illərində Azərbaycanda müzeyşünaslığın inkişafı. 2.Azərbaycanda muzey üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanma prosesi 3.Azərbaycan Respublikasında muzey metodologiyası üzrə işlərin aparılması. 4.Azərbaycan muzeyşünaslığında mövcud vəziyyət. **Mənbə: [1, 2,3,5,8.]**	2	2

CamScanner ilə skan edilib

4.	**Muzeyşünaslığın və onun metodolagiyasının müasir problemlərinin nəzəri sistemi.** **PLAN:** 1.Muzey fəaliyyətində planlılıq və ardıcıllıq 2. Muzey fəaliyyətində tədqiqat metodları 3.Muzeyşünaslığın tərbiyəedici funksiyası. 4. Muzeyşünaslığın təhsilverici funksiyası. 5. Muzeyşünaslığın vətənpərvərlik funksiyası. **Mənbə: [1, 2,3,5,8.]**	2	2
5.	**Muzey metodolagiyasının elmi-nəzəri əsasları** 1.Muzeyşunaslığın quruluşu və nəzəri iş 2.Muzey işinin təşkili və metodikası 3.Muzeyşünaslığda sənədləşdirmə nəzəriyyəsi **4.**Muzeyşünaslığ fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr Mənbə: [1, 2,3,5,8.]	2	2
6	**Muzey metodolagiyasında təbliğat və təşkilati işinin təşkili** 1. Muzey metodolagiyasında təbliğat işinin təşkili 2.Təbliğat işinin elmi-nəzəri əsasları	2	2
7	**Ekspozisiya işinin təşkili metodologiyası** 1.Ekspozisiya işinin metodologiyası 2.Ekspozisiyanın metodiki lahiyələndirilməsi	1	1

XI.Fənn üzrə tələblər:

Müasir muzeyşünaslıq fəaliyyətində yaradıcı əlaqələrdə elmiliyə istinad olunmalı, elmiliklə yaradıcılıq bir-birini şərtləndirməli və bütün bu proseslərdə vahid məqsədə xidmət edilməlidir. Muzeyşünaslıq sahəsində istər fond, ekspozisiya, istərsə də elmi tədqiqat işlərinin aparılmasında yeniliklər artmaqdadır, bu isə muzey metodologiyası işinin daha da inkişaf etməsinə gətirib çıxarır.Dünyada muzeylərin yaranması tarixi, Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması, dünyada müzeyşünaslığın tarixi və inkişaf mərhələlərini, Azərbaycanda müzeyşünaslığın təşəkkülü və inkişaf tarixini tələbələr ətraflı bilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri

- Muzeyşünaslığın tarixi və muzeylərin ən qədimdən başlayaraq müasir dövrə qədər təşəkkülü və təkamülü qanunauyğunluqlarını əks etdirən biliklərə yiyələnməlidir.
- Muzeyşünaslığın tarixi və metodolagiyası ilə yanaşı dünyanın ən iri muzeylərinin tarixi, formalaşma dövrü, və kolleksiya tərkibi haqqında biliklərə yiyələnməlidir.
- Dünya muzeylərində tətbiq edilən metodolagiyanin əsas fəaliyyət istiqamətlərinin təşəkkülü və dinamikası prinsiplərini bilməlidir.
- Muzeyşünaslığın tarixi və metodolagiyası üzrə tipoloji xüsusiyyətləri haqqında biliklərə bələd olmalıdır.
- Muzey metodolagiyası haqqında biliklər əldə etməlidir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollekvium sualları:

I Kollekvium sualları :

1.Muzeyşünaslığın tarixi və metodolagiyası fənninin predmeti.
2.Muzeyşünaslığın tarixi və metodolagiyası fənninin vəzifələri.
3.Muzeyşünaslığın tarixi və metodolagiyası fənninin məqsədi.
4.Dünyada muzeylərin yaranması tarixi.
5.Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması.
6.İtaliyada müzeyşünaslığın tarixi.
7.Fransada müzeyşünaslığın tarixi.
8.Almaniyada müzeyşünaslığın tarixi
9.Rusiyada müzeyşünaslığın tarixi.
10.Türkiyədə müzeyşünaslığın tarixi

II Kollekvium sualları:

1.XX əsrin 20-80-cu illərində Azərbaycanda müzeyşünaslığın inkişafı.
2.Azərbaycanda muzey üzrə ixtisaslı kadrların hazirlanma prosesi
3.Azərbaycan Respublikasinda muzey metodolagiyası üzrə işlərin aparılması.
4.Azərbaycan muzeyşünaslığında mövcud vəziyyət.

CamScanner ilə skan edilib

5. Muzey fəaliyyətində planlılıq
6. Muzey fəaliyyətində tədqiqat metodları
7. Muzeyşünaslığın tərbiyəedici funksiyası.
8. Muzeyşünaslığın təhsilverici funksiyası.
9. Muzeyşünaslığın vətənpərvərlik funksiyası.
10. Muzey fəaliyyətində ardıcıllıq

XV Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin predmeti.
2. Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin vəzifələri.
3. Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin məqsədi.
4. Dünyada muzeylərin yaranması tarixi.
5. Avropada müasir tipli muzeylərin yaranması.
6. İtaliyada müzeyşünaslığın tarixi.
7. Fransada müzeyşünaslığın tarixi.
8. Almaniyada müzeyşünaslığın tarixi
9. Rusiyada müzeyşünaslığın tarixi.
10. Türkiyədə müzeyşünaslığın tarixi
11. XX əsrin 20-80-cu illərində Azərbaycanda müzeyşünaslığın inkişafı.
12. Azərbaycan muzeyşünaslığında mövcud vəziyyət.
13. Azərbaycan Respublikasında muzey metodologiyası üzrə işlərin aparılması.
14. Azərbaycanda muzey üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanma prosesi
15. Muzey fəaliyyətində planlılıq və ardıcıllıq
16. Muzey fəaliyyətində tədqiqat metodları
17. Muzeyşünaslığın tərbiyəedici funksiyası.
18. Muzeyşünaslığın təhsilverici funksiyası.
19. Muzeyşünaslığın vətənpərvərlik funksiyası.
20. Muzeyşunaslığın quruluşu və nəzəri iş
21. Muzey işinin təşkili və metodikası
22. Muzeyşünaslığda sənədləşdirmə nəzəriyyəsi
23. Muzeyşünaslığ fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr
24. Muzeyşünaslıqda mühit amili
25. Muzeyşünaslığın müasir problemləri
26. Muzeylər mədəniyyət abidəsi kimi
27. Muzeydə metodolaji işin təşkili
28. Muzeyşünaslığın mənbə bazası
29. Muzeyşünaslığın tədqiqat metodları

Muzeyşünaslığın tarixi və metodologiyası fənninin sillabusu 7003012- "Muzeyşunaslıq" ixtisaslaşması üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : ____________ **dos. K.F.Mahmudov**

Fənn müəllimi : ____________ **dos.E.N.Məlikov**

CamScanner ilə skan edilib